

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-20500/2023-ERU
Č. j. 20500-5/2023-ERU

V Ostravě dne 14. března 2024

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle ust. § 23b odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-20500/2023-ERU, zahájeném dne 2. února 2024 z moci úřední podle ust. § 78 a § 88 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupků, kterým je

společnost **Active sales s.r.o.**,
se sídlem Bohuslava Martinů 2072/5, Krč, 140 00 Praha 4, IČO: 083 07 130,

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 5. ledna 2023 (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele a přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele, rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupků, společnost Active sales s.r.o., se sídlem Bohuslava Martinů 2075/5, Krč, 140 00 Praha 4, IČO: 083 07 130 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele**, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající v rozporu s ust. § 4 odst. 3 a odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 5a odst. 1 téhož zákona užil nekalou obchodní praktiku, když nejpozději dne 7. dubna 2021 v rámci smlouvy o zastoupení (Plná moc) či uzavírání příkazní smlouvy, jejichž obsahem bylo zejména zmocnění a obstarání záležitostí ohledně ukončení smlouvy se stávajícím dodavatelem plynu a v uzavření smlouvy o sdružených službách dodávky plynu se společností SPP CZ, a.s. se sídlem Nové Sady 996/25, 602 00 Brno, IČO: 284 88 016 (dále jen „společnost SPP CZ, a.s.“), pro spotřebitele [REDAKCE] (dále jen „Spotřebitel“), opomenul uvést podstatné informace, které v dané souvislosti spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, když neinformoval Spotřebitele o právu odstoupit od smlouvy uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání a o podmínkách jeho realizace a dále neinformoval Spotřebitele o možnostech ukončení závazku a jeho podmínkách, čímž mohl způsobit, že Spotřebitel učinil rozhodnutí ohledně této koupě, které by jinak neučinil, a tím porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik.

II.

Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající v rozporu s ust. § 13 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele nejpozději dne 7. dubna 2021 v rámci smlouvy o zastoupení (Plná moc) či uzavírání příkazní smlouvy, jejichž obsahem bylo zejména zmocnění a obstarání záležitostí ohledně ukončení smlouvy se stávajícím dodavatelem plynu a v uzavření smlouvy o sdružených službách dodávky plynu se společností SPP CZ, a.s., neinformoval Spotřebitele o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění a podmínkách uplatňování těchto práv spolu s údaji o tom, kde lze reklamaci uplatnit.

III.

Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se účastník řízení dopustil tím, že jakožto prodávající neuvedl v rozporu s ust. § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele nejpozději dne 7. dubna 2021 v rámci smlouvy o zastoupení (Plná moc) či uzavírání příkazní smlouvy, jejichž obsahem bylo zejména zmocnění a obstarání záležitostí ohledně ukončení smlouvy se stávajícím dodavatelem plynu a v uzavření smlouvy o sdružených službách dodávky plynu se společností SPP CZ, a.s., informaci o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, který je pro daný typ nabízené, poskytované a zprostředkované služby věcně příslušný, spolu s informací o internetové adrese tohoto subjektu.

IV.

Podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele se účastníkovi řízení za spáchání 3 přestupků, a to přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele a přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele, ukládá **úhrnná pokuta ve výši**

30 000 Kč (slovy: třicet tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10024.

V.

Podle ust. § 95 odst. 1 zákona odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10024.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Správní řízení je vedeno na základě spisu České obchodní inspekce sp. zn. 11586/22/1000 (dále jen „spis České obchodní inspekce“), který byl dne 18. prosince 2023 vložen do správního spisu sp. zn. 20500/2023-ERU, a to záznamem o vložení z téhož dne č. j. 20500-2/2023-ERU.
- [2] Po prostudování podkladů obsažených ve spise sp. zn. 20500/2023-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se účastník řízení dopustil výše popsáního jednání.

II. Průběh správního řízení

- [3] Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil ERÚ podle ust. § 78 a § 88 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 46 správního řádu s účastníkem řízení správní řízení sp. zn. OSR-20500/2023-ERU z moci úřední. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 23. ledna 2024, č. j. 20500-3/2023-ERU, bylo účastníkovi řízení doručeno dne 2. února 2024. Prostřednictvím oznámení o zahájení správního řízení byl účastník řízení současně poučen o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání ve smyslu ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv.
- [4] Dne 6. února 2024 zaslal správní orgán účastníkovi řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit majetkové poměry, č. j. 20500-4/2023-ERU, které bylo účastníkovi

řízení doručeno dne 16. února 2024. Správní orgán tímto přípisem účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti doložit majetkové poměry. Současně účastníka řízení vyrozuměl o tom, co tvoří podklady pro rozhodnutí ve věci. Účastník řízení nikterak nereagoval.

- [5] Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu s ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici k vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

- [6] Účastník řízení je právnickou osobou zapsanou ve Veřejném rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, v oddíle C, vložka 316675 a vystupoval v pozici prodávajícího, neboť Spotřebiteli poskytoval služby související se změnou dodavatele energií.
- [7] Z výpovědi Spotřebitele obsažené ve spise České obchodní inspekce vyplývá, že dne 7. dubna 2021 se měl zaměstnanec účastníka řízení dostavit na adresu bydliště Spotřebitele, a zde z něj vylákat podpis plné moci, a to i přesto, že Spotřebitel zdůrazňoval, že si nepřeje změnit dodavatele energií. Dne 7. dubna 2021 však došlo k uzavření smlouvy o zastoupení (plná moc) mezi účastníkem řízení a Spotřebitelem a v jejím kontextu i ústnímu uzavření příkazní smlouvy, jejímž předmětem bylo obstarání záležitosti změny dodavatele na společnost SPP CZ, a.s.
- [8] Z uzavřených smluv vyplývá, že účastník řízení byl jako zmocněnec Spotřebitele oprávněn k vyjednávání a podpisu smlouvy o sdružených službách dodávky plynu se společností SPP CZ, a.s., a k provedení veškerých jednání souvisejících s ukončením smluvního vztahu se stávajícím dodavatelem.
- [9] Dne 26. dubna 2021 účastník řízení zmocnil společnost SPP CZ, a.s. ke všem právním úkonům souvisejícím s procesem změny dodavatele k odběrnému místu Spotřebitele.
- [10] Dne 26. dubna 2021 došlo k uzavření smlouvy o sdružených službách dodávky plynu, číslo smlouvy 224025 (dále jen „Smlouva o sdružených službách dodávky plynu“) na dobu určitou 3 roky ode dne následujícího po dni zahájení dodávek se společností SPP CZ, a.s., a to v prostorách obvyklých k podnikání. Přičemž Smlouva o sdružených službách dodávky plynu je podepsaná za Spotřebitele účastníkem řízení, a to na základě plné moci ze dne 7. dubna 2021.
- [11] Z výpisu informačního systému společnosti OTE, a.s., se sídlem Sokolovská 192/79, Karlín, 186 00 Praha 8, IČO: 264 63 318 (dále jen „operátor trhu“), ze dne 6. března 2024 vyplývá, že společnost SPP CZ, a.s. začala do odběrného místa Spotřebitele dodávat plyn dne 1. září 2021.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [12] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [13] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

- [14] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a zákon o ochraně spotřebitele. Zákon o odpovědnosti za přestupky byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován naposledy zákonem č. 277/2019 Sb. s účinností od 1. ledna 2024. Zákon o ochraně spotřebitele byl naposledy novelizován zákonem č. 412/2023 Sb. s účinností ode dne 1. ledna 2024.
- [15] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a zákona o ochraně spotřebitele a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupků. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno.

IV. II. Obecný právní rámec

- [16] Přestupku ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
- [17] Podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejím působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě.
- [18] Podle ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele se nekalou obchodní praktikou rozumí zejména klamavé konání podle § 5 nebo klamavé opomenutí podle § 5a a agresivní obchodní praktika podle § 5b. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 tohoto zákona.
- [19] Podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se užívání nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
- [20] Podle ust. § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele se obchodní praktika považuje za klamavou, pokud ve svých věcných souvislostech a s přihlédnutím ke všem jejím rysům, okolnostem a omezením sdělovacího prostředku opomene uvést podstatné informace, které v dané souvislosti spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, čímž způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně této koupě, které by jinak neučinil.
- [21] Z výkladu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že trestat lze pouze podnikatele, který se dopustil jednání (tj. užití nekalé obchodní praktiky), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. podnikatele, který přímo při své činnosti nekalou obchodní praktiku užije a který svým postavením vůči spotřebiteli spadá do zákonem vymezeného taxativního výčtu (tj. výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel).
- [22] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se prodávajícím rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.
- [23] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se spotřebitelem rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
- [24] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, či rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38 (oba rozsudky se týkaly posouzení agresivní obchodní praktiky), musí vnitrostátní orgán při zjišťování, zda je obchodní

praktika zakázaná dle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 2005/29/ES ze dne 11. května 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (dále jen „směrnice o nekalých obchodních praktikách“), postupovat následujícím způsobem. Nejprve je nutno vyhodnotit, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, přičemž pro uvedené posouzení není nutné zohlednit otázku, zda předmětná praktika může narušit rozhodnutí průměrného spotřebitele o obchodní transakci. Pokud vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že dotčené jednání nespĺňuje kritéria žádná ze zakázaných praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, tak posuzuje, zda je obchodní praktika zakázána podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o agresivní obchodní praktiku. Teprve poté, co vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že se nejedná o agresivní praktiku, může posuzovat, zda předmětná obchodní praktika napĺňuje znaky nekalé obchodní praktiky podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.

- [25] Závěry výše uvedené judikatury lze tedy obecně shrnout tak, že při určení, zda obchodní praktika představuje nekalou obchodní praktiku, je nejprve nutno stanovit, zda dotčená obchodní praktika napĺňuje znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele, resp. v příloze I. směrnice o nekalých obchodních praktikách (v tzv. „černé listině“). Pokud je taková praktika v příloze nalezena, není třeba ověřovat, zda jsou splněny obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud posuzované jednání v tzv. černé listině obsaženo není, přistupuje se ke zkoumání, zda jsou naplněny podmínky tzv. malých generálních klauzulí (neboli tzv. „šedé listiny“), tj. obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud se nejedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku, přistoupí se k vyhodnocení otázky, zda daná obchodní praktika napĺňuje pojmové znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik dle ust. § 4 zákona o ochraně spotřebitele či dle článku 5 odst. 2 směrnice o nekalých obchodních praktikách.
- [26] Přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele se prodávající dopustí tím, že neinformuje spotřebitele podle ust. § 13 zákona o ochraně spotřebitele.
- [27] Podle ust. § 13 zákona o ochraně spotřebitele je prodávající povinen spotřebitele řádně informovat o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění, spolu s údaji o tom, kde lze reklamaci uplatnit.
- [28] Přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele se prodávající dopustí tím, že neposkytne spotřebiteli informace podle § 14 zákona o ochraně spotřebitele.
- [29] Podle ust. § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele má prodávající povinnost informovat spotřebitele jasným, srozumitelným a snadno dostupným způsobem o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, který je pro daný typ nabízeného, prodávaného, poskytovaného nebo zprostředkovaného výrobku nebo služby věcně příslušný. Informace musí zahrnovat též internetovou adresu tohoto subjektu. Jestliže prodávající provozuje internetové stránky, uvede tyto informace i na těchto internetových stránkách. Pokud smlouva uzavřená mezi prodávajícím a spotřebitelem odkazuje na obchodní podmínky, uvede informace podle věty první a druhé rovněž v těchto obchodních podmínkách.
- [30] V ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele je obsažena skutková podstata přestupku s odkazovací dispozicí, kdy je třeba povinnost, jejíž porušení je trestáno hledat v ust. § 14 odst. 1 téhož zákona. Ust. § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele obsahuje následující povinnosti: 1) jasným, srozumitelným a snadno dostupným způsobem sdělit spotřebiteli informace o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, a to včetně jeho internetové adresy, 2) pokud prodávající provozuje internetové stránky, je povinen uvést výše uvedené informace rovněž na těchto internetových stránkách a 3) pokud prodávající uzavírá smlouvy se spotřebiteli, které odkazují na obchodní podmínky, pak je

povinen uvést tyto informace rovněž v těchto obchodních podmínkách. Každé porušení, byť jen jedné z vyjmenovaných povinností je způsobilé naplnit skutkovou podstatu přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. III. Právní posouzení skutků

- [31] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je právnickou osobou, přičemž povaha jeho činnosti (podnikání) spočívá mimo jiné v poskytování služeb zprostředkování uzavření smluv o sdružených dodávkách energií pro společnost SPP CZ, a.s. Z uvedeného tedy vyplývá, že účastník řízení vůči Spotřebiteli vystupoval jako prodávající ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele.
- [32] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že Spotřebitel je nepodnikající fyzická osoba, která nejednala v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Správní orgán tak usuzuje z celkového znění jednotlivých dokumentů, ze kterých vyplývá, že jsou určené pro domácnost Spotřebitele a nikoli pro podnikání, tato skutečnost zejména vyplývá ze skutečnosti, že ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu není u Spotřebitele uvedené IČO, ale datum narození. Rovněž z veřejných rejstříků nevyplývá, že by Spotřebitel měl nějaké podnikatelské oprávnění. Spotřebitel tak naplňuje definici spotřebitele podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. III. I. Nekalá obchodní praktika (výrok I.)

- [33] V rámci vedeného správního řízení bylo dále zjištěno a prokázáno, že účastník řízení působil jako obchodní zástupce společnosti SPP CZ, a.s., když pro výše uvedenou společnost zprostředkoval sjednání smluv o dodávkách energií.
- [34] Z obsahu smlouvy o zastoupení (plné moci) vyplývá, že Spotřebitel uzavřel s účastníkem řízení dne 7. dubna 2021 příkazní smlouvu ve smyslu ust. § 2430 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Přičemž účastník řízení poskytl Spotřebiteli službu spočívající v obstarání záležitostí ohledně ukončení smlouvy o dodávce plynu se stávajícím dodavatelem plynu a uzavření nové smlouvy o sdružených službách dodávky plynu se společností SPP CZ, a.s.
- [35] Z obsahu spisu České obchodní inspekce vyplývá, že příkazní smlouva byla uzavřena ústně bez písemné podoby, a že Spotřebitel nebyl informován o právu odstoupit od smlouvy uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání a o podmínkách jeho realizace, a dále nebyl informován o možnostech ukončení závazku a podmínkách jeho ukončení.
- [36] Správní orgán podle závěrů rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, a ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38, přistoupil ke zjišťování, zda je popsaná obchodní praktika účastníka řízení zakázána podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice o nekalých obchodních praktikách. Nejprve vyhodnocoval, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele. Správní orgán po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele dospěl k závěru, že posuzovaná obchodní praktika nespĺňuje kritéria žádná ze zakázaných praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele.
- [37] Správní orgán proto přistoupil k posouzení, zda popsaná obchodní praktika naplňuje pojmové znaky nekalé praktiky podle ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku. Po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v ust. § 5 a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele dospěl správní orgán k závěru, že posuzované obchodní praktiky nespĺňují kritéria žádná u uvedených praktik. K posouzení

obchodních praktik jako klamavých opomenutí dle ust. § 5a zákona o ochraně spotřebitele uvádí správní orgán následující.

- [38] Ve smyslu ust. § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je opomenutí prodávajícího klamavé v případě, že neuvede spotřebiteli podstatné informace. Při posouzení klamavosti opomenutí je rovněž třeba vzít v úvahu věcné souvislosti obchodní praktiky, všechny její rysy, okolnosti a omezení sdělovacího prostředku. Přičemž podle ust. § 5a odst. 3 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele platí, že nejsou-li patrné ze souvislostí, považují se za podstatné informace o právu na odstoupení od smlouvy nebo ukončení závazku, pokud tato práva existují, a podmínky jejich uplatnění.
- [39] Správní orgán má za to, že opomenutí účastníka řízení spočívající v zatajení podstatné informace Spotřebiteli o tom, že Spotřebitel byl oprávněn od příkazní smlouvy uzavřené s účastníkem řízení mimo prostory obvyklé k podnikání odstoupit a jakým způsobem, je klamavé.
- [40] Spotřebitel byl totiž v důsledku zatajení uvedené informace uveden v omyl, že musí setrvat ve smluvním vztahu jak s účastníkem řízení, tak se společností SPP CZ, a.s., přičemž z výpovědi Spotřebitele obsažené ve spise České obchodní inspekce vyplývá, že se pokusil od Smlouvy o sdružených službách dodávek plynu se společností SPP CZ, a.s. odstoupit, ale jeho odstoupení bylo zamítnuto s tím, že Smlouva o sdružených službách dodávek plynu nebyla uzavřena mimo prostory obvyklé k podnikání. Přičemž správní orgán má za to, že kdyby býval Spotřebitel poučen, že může od příkazní smlouvy s účastníkem řízení odstoupit podle ust. § 1829 občanského zákoníku, s největší pravděpodobností by svého práva využil a nesnažil se až následně odstupovat od Smlouvy o sdružených službách dodávek plynu, která byla uzavřena jeho jménem účastníkem řízení v prostorách obvyklých k podnikání (tedy v provozovně společnosti SPP CZ, a.s.).
- [41] Rovněž z výpovědi Spotřebitele vyplývá, že Spotřebitel účastníku řízení opakovaně zdůrazňoval, že o změnu dodavatele plynu nemá zájem a přeje si setrvat u stávajícího dodavatele. Z čehož lze podle správního orgánu usuzovat, že Spotřebitel s největší pravděpodobností nerozuměl obsahu závazku uzavíraného s účastníkem řízení.
- [42] Správní orgán má za to, že výše uvedené jednání účastníka řízení je mimo jiné v rozporu s požadavky odborné péče, kdy touto se podle ust. § 2 odst. 1 písm. p) zákona o ochraně spotřebitele rozumí úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobrý víry v oblasti jeho činnosti. A to zejména protože od účastníka řízení v postavení podnikatele bylo jistě možno ve vztahu ke Spotřebiteli rozumně očekávat úroveň péče, která v sobě zahrnuje nejen potřebnou znalost právní úpravy týkající se způsobu prodeje, ale zároveň i poskytnutí zákonem požadovaných úplných a pravdivých informací týkajících se možnosti Spotřebitele odstoupit od smlouvy.
- [43] Správní orgán dále uvádí, že Spotřebitel evidentně nebyl seznámen s dopady uzavření příkazní smlouvy s účastníkem řízení a se skutečností, že účastník řízení zprostředkuje změnu dodavatele plynu na společnost SPP CZ, a.s., což nesvědčí o tom, že by účastník řízení postupoval s odbornou péčí, která by odpovídala poctivým obchodním praktikám. Navíc účastník řízení měl vzít v úvahu a přizpůsobit své jednání skutečnosti, že Spotřebitel je tzv. zranitelným spotřebitelem, a to na základě svého věku, který ho může činit ovlivnitelnějším a zranitelnějším.
- [44] K samotné nekalosti obchodní praktiky postačí pouhá způsobilost podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, přičemž je již nerozhodné, zda bylo chování spotřebitele skutečně ovlivněno. Není tak důležitý výsledek, ale podstata samotné praktiky a její vliv na spotřebitele.
- [45] Správní orgán má za to, že vytýkané jednání účastníka řízení ovlivnilo chování spotřebitele ve vztahu k dané službě a zároveň toto chování podstatně narušilo, a to tak, že Spotřebiteli byl na základě jednání účastníka řízení změněn dodavatel plynu na společnost SPP CZ, a.s., přičemž Spotřebitel o tuto změnu dodavatele nestál.

- [46] Správní orgán tedy uzavírá, že účastník řízení jakožto prodávající užil vůči zákazníkovi nekalou obchodní praktiku ve smyslu ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, čímž porušil zákaz užití nekalých obchodních praktik stanovený ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele.

IV. III. II. Informační povinnost (výrok II. a III.)

- [47] Z obsahu spisu vyplývá, že účastník řízení uzavřel se Spotřebitelem ústně dne 7. dubna 2021 smlouvu o zastoupení (plnou moc) a v jejím kontextu ústně i příkazní smlouvu, jejímž obsahem bylo obstarání záležitosti uzavření Smlouvy o sdružených službách dodávky plynu se společností SPP CZ, a.s., na základě, které došlo k podpisu plné moci ze dne 7. dubna 2021.
- [48] Smlouva o zastoupení nazvaná „Plná moc“ ze dne 7. dubna 2021 obsažená ve spise České obchodní inspekce pod č. j. 20500-2/2023-ERU, je jediným písemným dokumentem, který Spotřebitel obdržel v rámci smluvního vztahu s účastníkem řízení, přičemž je v ní pouze uvedeno, že účastník řízení jako zmocněnec je oprávněn ke všem úkonům souvisejícím se změnou dodavatele, provedení veškerých jednání souvisejících s ukončením smluvního vztahu se stávajícím dodavatelem, přijímání veškeré korespondence související se změnou dodavatele, odstoupení od jakékoliv další smlouvy o sdružených službách dodávek plynu, zrušení a odvolání jakékoliv jiné plné moci související s dodávkami plynu, zastupování zmocnitele před ERU, aj..
- [49] Z výše uvedené plné moci ani z jiného dokumentu nebo skutečnosti nevyplývá, že by Spotřebitel byl informován podle ust. § 13 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění a podmínkách uplatňování těchto práv, spolu s údaji o tom, kde lze reklamaci uplatnit.
- [50] Z výše uvedené plné moci ani z jiného dokumentu nebo skutečnosti nevyplývá, že by Spotřebitel byl informován podle ust. § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, který je pro daný typ nabízené, poskytované a zprostředkované služby věcně příslušný, spolu s informací o internetové adrese tohoto subjektu.
- [51] V posuzovaném případě se účastník řízení zavázal pro Spotřebitele obstarat Smlouvu o sdružených službách dodávek plynu se společností SPP CZ, a.s., přičemž se mohlo stát, že účastník řízení bude postupovat chybně a Spotřebiteli tak vznikne právo z vadného plnění a popřípadě vznikne i potřeba mimosoudního řešení spotřebitelských sporů. Bylo tedy namístě, aby účastník řízení Spotřebitele o těchto jeho právech poučil. Správní orgán dodává, že i když se jednalo o bezúplatnou příkazní smlouvu, jednání účastníka řízení mělo výrazný ekonomický dopad na Spotřebitele, a tento měl být poučen podle ust. § 13 odst. 1 a ust. § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.
- [52] Z obsahu spisu má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v dokumentech týkajících se poskytnutí služby spočívající v obstarání záležitostí ohledně ukončení smluv se stávajícím dodavatelem energií a uzavření nové smlouvy se společností SPP CZ, a.s., neuváděl žádné údaje o právech vznikajících z vadného plnění a podmínky uplatnění těchto práv podle ust. § 13 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele a ani informace podle ust. § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, který je pro daný typ nabízené, poskytované a zprostředkované služby věcně příslušný, spolu s informací o internetové adrese tohoto subjektu.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupků

- [53] Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka tří přestupků, a to
- přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, když účastník řízení vůči Spotřebiteli užil nekalou obchodní praktiku podle ust. § 5a odst. 1 téhož zákona,

- přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele, když účastník řízení neinformoval Spotřebitele o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění a podmínkách uplatňování těchto práv, spolu s údaji o tom, kde lze reklamaci uplatnit,
- přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele, když účastník řízení neinformoval Spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, který je pro daný typ nabízené, poskytované a zprostředkované služby věcně příslušný, spolu s informací o internetové adrese tohoto subjektu.

[54] Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou výše uvedených přestupků. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu (přestupku). Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty (přestupky). Podstatou správních deliktů (přestupků) je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu (přestupku), pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt (přestupek), musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu (přestupku) a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

[55] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.

[56] V případě projednávaných skutků konkrétní společenská škodlivost spočívala v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitele, neboť účastník řízení neinformoval Spotřebitele o jeho právu odstoupit od příkazní smlouvy uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání, dále jej neinformoval o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění a o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů. Kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků (spotřebitelů). Nekalé obchodní praktiky totiž významným způsobem poškozují spotřebitele a mohou vést k vytvoření překážek řádného fungování vnitřního trhu a narušení hospodářské soutěže.

[57] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení vůči spotřebiteli dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, dále přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) téhož zákona a přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. V. Odpovědnost za přestupky

[58] Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda nejsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za vytýkaný přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení z vytýkaného přestupku.

[59] Správní orgán v této souvislosti upozorňuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. června 2014, č. j. 9 A 39/2011-44 z něhož vyplývá, že pokud jde o důkazní břemeno ohledně prokázání toho, zda právnická osoba, které je vytýkáno spáchání přestupku, vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti stanovené zákonem zabránila, nese takové důkazní břemeno ve správním řízení ona sama, a nikoliv správní orgán. Správní orgán pouze posuzuje důvodnost liberačních důvodů, které účastník řízení o přestupku prokazuje.

- [60] Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané zákonem o ochraně spotřebitele a nepoškodil tímto zákonem chráněné zájmy.
- [61] Správní orgán tak vzhledem k výše uvedenému nepochybně zjistil a prokázal, že se účastník řízení výše popsaným skutkem dopustil spáchání 3 přestupků, a to přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, dále přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) téhož zákona a přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. VI. Návrhy a námítky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [62] Účastník řízení podal proti kontrolním zjištěním České obchodní inspekce dne 8. dubna 2022 námítky, ve kterých uvádí, že jedná v zastoupení pro společnost SPP CZ, a.s., a že se jedná o zplnomocnění, a nikoliv o poskytnutí služby. Účastník řízení je pouze zmocněncem daného zákazníka, nejedná se tak o jeho klienta, kterému by byla poskytnuta jakákoliv služba.
- [63] K této námitce účastníka řízení správní orgán uvádí, že účastník řízení uzavírá se spotřebiteli příkazní smlouvu podle ust. § 2430 občanského zákoníku, ve které se zavazuje zařídit pro ně změnu dodavatele energií ze stávajícího dodavatele na společnost SPP CZ, a.s., čímž jim poskytuje službu jako podnikatel. A za tuto službu je mu placená provize ze strany společnosti SPP CZ, a.s., jak sám účastník řízení v podaných námitkách uvádí, a to na základě smlouvy uzavřené se společností SPP CZ, a.s. o zastupování. Nelze tedy souhlasit s účastníkem řízení v tom, že by spotřebitelům neposkytoval žádné služby.
- [64] V námitkách účastník řízení dále uvádí, že při návštěvě zákazníka dochází k sjednání příslušného produktu, a nejedná se tedy o žádnou soutěž či výběrové řízení, a zákazník je tak seznámen s veškerými podmínkami smlouvy, neboť má k dispozici předmluvní informace a Všeobecné obchodní podmínky.
- [65] K této námitce správní orgán uvádí, že Spotřebitel měl písemně k dispozici ke smluvnímu vztahu s účastníkem řízení pouze plnou moc, a nikoliv samotnou příkazní smlouvu, která měla být uzavřená ústně. Správní orgán má rovněž za to, že Spotřebitel nebyl seznámen se všemi podmínkami příkazní smlouvy, když měl účastníku řízení opakovaně uvést, že si nepřeje změnu dodavatele plynu, přičemž změna dodavatele plynu je hlavním závazkem uzavřené příkazní smlouvy.
- [66] Účastník řízení rovněž uvádí, že veškeré informace o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění spolu s údaji o tom, kde lze reklamaci uplatnit, informování spotřebitele jasným, srozumitelným a snadno dostupným způsobem o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, který je pro daný typ služby věcně příslušný a informace o právu na odstoupení od smlouvy ve lhůtě 14 dnů, bylo splněno, a tyto dokumenty byly zákazníkovi poskytnuty spolu s vyjádřením dne 2. března 2022.
- [67] K této námitce účastníka řízení správní orgán uvádí, že účastník řízení má v tomto případě na mysli, že spotřebiteli byly poskytnuty výše uvedené informace ve vztahu k smluvnímu vztahu se společností SPP CZ, a.s. a to ke Smlouvě o sdružených službách dodávky plynu. Výše uvedené informace ale nebyly poskytnuty ve smluvním vztahu s účastníkem řízení v rámci uzavřené příkazní smlouvy, kdy Spotřebitel měl k dispozici pouze písemnou plnou moc, viz výše. Správní orgán tak uvádí, že účastníkem řízení nebyly poskytnuty informace podle ust. § 13 odst. 1 a ust. § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Rovněž Spotřebitel nebyl poučen o svém právu odstoupit od smlouvy uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání podle ust. § 1829 občanského zákoníku.

V. Uložení správního trestu

- [68] V rámci vedeného správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že se účastník řízení dopustil celkem 3 přestupků, a to přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, dále přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) téhož zákona a přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele.
- [69] Jednání, kterým se obviněný dopustil spáchání více přestupků, právní teorie označuje za jejich souběh, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více přestupků dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh nestejnorodý, kdy účastník řízení více činy (reálně informace o odstoupení od smlouvy, uplatnění nároků z vadného plnění i subjektu mimosoudního řešení sporů mohly být poskytnuty v rámci více dokumentů) naplnil různé skutkové podstaty přestupků.
- [70] Podle ust. § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.
- [71] Správní orgán proto přistoupil k vyhodnocení, který ze tří přestupků je nejpřísněji trestný, příp. jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, který z vytýkaných přestupků je závažnější.
- [72] Ve vztahu k vyhodnocení závažnosti, resp. nejzávažnějšího z posuzovaných tří přestupků, je pak potřeba uvést, že horní hranice sazeb pokuty za přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (výrok I.) je stanovena podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele ve výši 5 000 000 Kč, za přestupek podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) téhož zákona (výrok II.) je stanovena podle ust. § 24 odst. 17 písm. d) ve výši 3 000 000 Kč, a za přestupek podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele (výrok III) je stanovena podle ust. § 24 odst. 17 písm. b) téhož zákona ve výši 1 000 000 Kč.
- [73] Jako nejpřísněji trestný tedy správní orgán vyhodnotil přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (výrok I.), neboť je u něj stanovena nejvyšší horní hranice sazeb pokuty podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele ve výši 5 000 000 Kč.
- [74] Správní orgán tedy přistoupil k uložení správního trestu podle ustanovení vztahujícího se na tento (nejzávažnější) přestupek, tzn. k uložení správního trestu dle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele.
- [75] Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.
- [76] Jelikož zákon o ochraně spotřebitele neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení pouze napomenutí či pokuta. Správní orgán má za to, že správní trest ve formě napomenutí není v oblasti dozoru ERÚ ve vztahu ke spáchanému přestupku příslušný, zejména s ohledem na jeho povahu ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [77] S ohledem na skutkové okolnosti dospěl správní orgán k závěru, že v daném případě nebyly naplněny ani podmínky, které by umožňovaly případně upuštění od uložení správního trestu.

- [78] Správní orgán s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správního trest ve formě pokuty.
- [79] Podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele lze za přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona uložit pokutu do 5 000 000 Kč.
- [80] Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.
- [81] V rozhodnutí je deklarováno porušení ust. § 5a odst. 1 věty první zákona o ochraně spotřebitele spočívající v užití nekalé obchodní praktiky. Správní orgán s ohledem na ust. § 38 písm. a) a b) zákona o odpovědnosti za přestupky považuje užití nekalé obchodní praktiky vůči zákazníkům na trhu s energiemi za velmi závažné, neboť tento trh vykazuje značná specifika oproti trhům s jinými výrobky či službami. Tento trh je charakterizován velmi oslabeným postavením spotřebitelů (zákazníků) vůči dodavatelům. Popsané protiprávní jednání účastníka řízení je správním orgánem vnímáno jako zneužití tohoto značně nerovného postavení ze strany účastníka řízení. Pokud by k takovým praktikám ze strany dodavatelů docházelo běžně, stal by se trh s energiemi zcela nekontrolovatelným a závislým na libovůli dodavatele, nikoliv na svobodné vůli spotřebitele v postavení zákazníka.
- [82] Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona ze strany účastníka řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je třeba uvést, že účastník řízení za posledních pět let není evidován v rámci žádného správního řízení, v němž by bylo pravomocně rozhodnuto o vině účastníka řízení za porušení ustanovení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.
- [83] Jako k výrazně přitěžující okolnosti podle ust. § 40 písm. f) zákona o odpovědnosti za přestupek správní orgán přihlédl ke skutečnosti, že účastník řízení spáchal přestupek na osobě vysokého věku, když Spotřebitelce bylo v době uzavření předmětné smlouvy 78 let.
- [84] Správní orgán jako výrazně přitěžující okolnost podle ust. § 40 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky hodnotí skutečnost, že účastník řízení posuzovaný přestupek spáchal v souběhu s dalšími dvěma přestupky, a to přestupkem podle ust. § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele a přestupku podle ust. § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele, přičemž správní orgán zohlednil při ukládání pokuty i závažnost těchto přestupků.
- [85] Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.
- [86] Co se týče osoby pachatele přestupku vycházel správní orgán při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.
- [87] V souvislosti s výše uvedeným se tedy správní orgán při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem

řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

- [88] Podle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [89] Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je podle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.
- [90] Účastník řízení své majetkové poměry správnímu orgánu nedoložil. Účastník řízení rovněž neplní svou povinnost vůči Veřejnému rejstříku, když nepřekládá účetní uzávěrky za příslušné roky. Poslední zveřejněná účetní uzávěrka účastníka řízení je ke dni 31. prosince 2021. Správní orgán tedy stanovil majetkové poměry účastníka řízení odhadem.
- [91] Konkrétní forma postihu a jeho výše musí působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [92] Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy i skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností a majetkových poměrů účastníka řízení stanovil správní orgán účastníkovi řízení pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku IV. tohoto rozhodnutí, tj. při spodní hranici zákonné sazby. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného zákonem o ochraně spotřebitele. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi správního orgánu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náklady řízení

- [93] Souběžně je výrokem V. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným

osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Andrea Chutná
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení

Obdrží: Active Sales s.r.o.